

Bekämpning av insekter och svamp i rågvete

Eva Mellqvist, Växtskyddscentralen, Skara

Försommaren var mycket nederbördsrik och svamptrycket i höstgrödorna stort. Trots detta blev angreppen av svamp i rågveteförsöken måttliga. Årets resultat visar på i medeltal drygt 600 kg/ha för en bekämpning mot insekter och svamp. Rågvetet ger inte lika stora merskördar för bekämpning av svamp som höstvede. Rågvete är däremot känsligt för angrepp av trips och i två av försöken blev merskörderna för en bekämpning runt 550 kg/ha.

Åtta försök lades ut i rågvete för att studera behovet av bekämpning av insekter och svamp. Fem försök låg i FiV och tre i ÖSF-området. Försöken lades ut så att det blev spridning i både förfrukter och jordarter.

Små angrepp av vetets bladfläcksjuka (DTR)

Försommaren var mycket nederbördsrik och svamptrycket var stort i höstsådda grödor. Angrepp av bladfläcksvampar i rågvete blev trots detta måttliga och kom senare i jämförelse med angrepp av bladfläcksvampar i höstvede. Bekämpning i rågveteförsöken utfördes i DC 45-49, dvs strax före axgång, omkring den 10 juni.

Det var framförallt angrepp av vetets bladfläcksjuka (DTR) som förekom i rågveteförsöken. Av försöken var det endast på Hassleholm det fanns tydliga angrepp så högt upp som på tredjebladet uppifrån vid bekämpning. Både DTR och mjöldagg förekom. På Härlingstorp fanns endast små angrepp på tredjebladet av DTR, liksom på

Myra. I de övriga försöken fanns angrepp på fjärdebladet eller längre ner i beståndet.

Starka angrepp av mjöldagg på lätt jord

Bland de åtta försöken var det på Hassleholm de allvarligaste angreppen utvecklades. I början av juli fanns starka angrepp av mjöldagg, 83 % av ytan på tredjebladet. Lätt jord och känslig sort (Lamberto) kan förklara det starka angreppet. Även angrepp av DTR hade utvecklats och spridit sig till andrabladet uppifrån. Även angrepp av svartpricksjuka förekom. Merskörderna för en bekämpning mot svamp och insekter blev omkring 1 100 kg/ha, och den högsta för bekämpning i de åtta försöken. En bekämpning med enbart Decis gav 250 kg/ha i samma försök, se tabell 11. Merskördarna för en bekämpning mot både svamp och insekter i de övriga försöken hamnade på mellan 200 kg/ha och drygt 800 kg/ha, se tabell 11 och 12.

Svag lönsamhet för bekämpning av svamp – bra för trips

Störst merskördar för bekämpning gav blandningen Comet+Stereo+Decis i de åtta försöken, i medeltal drygt 600 kg/ha. För att betala den preparatblandningen och sprutkostnad behövs en merskörd på 470 kg/ha om man räknar med ett pris på 0,83 kr per kg rågvete. Skall man därtill betala torkkostnad och transport för rågvetet krävs en merskörd på 600 kg/ha. I ÖSF-försöken blev lönsamheten för bekämpning svag. I FiV däremot blev lönsamheten för bekämpning mycket bra i Hassleholmsförsöket, där

angreppen var starka. Försöket i Härlingstorp och på Uddetorp är lönsamma, men det är bekämpning av trips som påverkat lönsamheten mest. En bekämpning med 0,4 l Decis har gett en merskörd på mellan 500 och 600 kg/ha. En tillsats med Comet+Stereo för svampbekämpning har ökat merskorde med ungefär 200-300 kg/ha.

Trips viktiga att bekämpa

Rågvete är känsligare än råg för angrepp av trips. I de tre försöken i FiV gav en bekämpning mot trips i medeltal en merskörd på drygt 300 kg/ha, i ÖSF hälften så mycket. I ÖSF fanns nästan inga trips i försöken, däremot i väst fanns en del, som tyvärr inte blev avräknade vid bekämpning.

Tabell 11. Referensförsök i rågvete L15-2042, 2005. Fem försök i FiV. Behandling DC 45-49

Behandling	Dos	Skörd och merskörd, kg/ha				Medeltal 4 försök	Hassleholm Lidköping	Bek. kostn.* kr/ha
		Hjärtungen Mellerud	Härlings- torp Kvånum	Udde- torp Skara	Kloster- gården Stenstorp			
Obehandlad		8230	7990	7510	8480	8050	6245	
Decis	0,4	+210	+620	+540	-30	+340	+270	200
Comet+	0,2+							
Stereo+Decis	0,4+0,4	+165	+790	+840	+615	+600	+1100	390
Stereo+Decis	0,4+0,4	+450	+570	+666	+355	+510	+585	280
Proline+	0,8+							
Decis	0,4	+470	+420				+1005	665
Proline+	0,6+							
Decis	0,4	+260	+470				+1265	550
Proline+Decis	0,4+0,4	+310	+620				+1135	430
LSD		ns	ns	399	271	276	370	
Förfrukt		h-vete	klövervall	v-rybs	korn		rågvete	
Sort		Fidelio	Fidelio	Fidelio	Fidelio		Lamberto	
Angripen yta, %, bl 2, vetets bladfl.sj (DTR)		3 %	4 %	3 %	14 %		3 %	
Angripen yta, %, bl 3, mjöldagg		0 %	0 %	0 %	0 %		83 %	

*) Kostnad för bek.medel: Amistar 445 kr/l, Comet 547 kr/l, Decis 200 kr/l, Proline 580 kr/l, Stereo 202 kr/l och Tilt Top 258 kr/l samt körkostnad: 120 kr/ha.

Tabell 12. Referensförsök i rågvete L15-2042, 2005. Tre försök i ÖSF. Behandling DC 45-49.

Behandling	Dos	Skörd och merskörd, kg/ha			Medel 3 försök	Bek. kostnad* kr/ha
		Överselö Stallarholmen	Myra Vreta kloster	Skälsund Norrköping		
Obehandlad		7410	8010	8390	7935	
Decis	0,4	+270	+150	+110	+175	200
Proline+Decis	0,4	+500	+560	+500	+520	430
Stereo+Decis	0,4	+320	+540	+370	+410	280
Tilt Top+Decis	0,4	+370	+200	+350	+310	300
Proline+Comet+	0,4+0,2+					
Decis	0,4	+470	+580	+500	+520	540
Stereo+Comet+	0,4+0,2+					
Decis	0,4	+630	+550	+440	+540	390
Tilt Top+Comet+	0,4+0,2+					
Decis	0,4	+330	+460	+530	+440	410
LSD		320	310	ns		
Förfrukt		rågvete	höstvet	höstvet		
Sort		Fidelio	Fidelio	Fidelio		
Län/antal försök		D	E	E		
Angripen yta i %, blad 2, vetets bladfl.sj (DTR)		6 %	10 %	3 %		

*) Kostnad för bek.medel: Amistar 445 kr/l, Comet 547 kr/l, Decis 200 kr/l, Proline 580 kr/l, Stereo 202 kr/l och Tilt Top 258 kr/l samt körkostnad: 120 kr/ha.